

TĂNG CƯỜNG THỰC HÀNH DÂN CHỦ CƠ SỞ TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI ở tỉnh Quảng Bình

ThS ĐẶNG NGỌC BẮC
ThS NGUYỄN THANH ĐẠT
Trường Chính trị, tỉnh Quảng Bình

Dân chủ ở cơ sở là điều kiện để xây dựng thành công nông thôn mới; đồng thời, bảo đảm cho thực hành dân chủ ở cơ sở được thực hiện trên thực tế. Thực hành dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới là điều kiện, tiền đề trong chiến lược xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội của quê hương đất nước; thể hiện khát vọng xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Trong thời gian qua, vấn đề thực hành dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới luôn được Đảng, Nhà nước ta xác định là nhiệm vụ trọng tâm trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn. Quán triệt tinh thần đó, dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ, với sự tham gia của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, thực hành dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh Quảng Bình đã đạt được những thành tựu quan trọng, góp phần vào việc thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ kinh tế - xã hội của tỉnh.

1. Quá trình tổ chức thực hiện dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình

Công tác lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai thực hiện chủ trương, quan điểm, định hướng lớn của Đảng về phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới

Cấp ủy, tổ chức đảng các cấp trên địa bàn tỉnh đã lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện nghiêm túc quy

chế dân chủ ở cơ sở gắn với việc thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật của Nhà nước về thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở. Từ Chỉ thị số 30-CT/TW của Bộ Chính trị khóa (VIII), Kết luận số 120-KL/TW ngày 07-01-2016 của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở đến Luật Thực hiện dân chủ cơ sở, Hội đồng nhân dân các cấp tiếp tục đổi mới nâng cao chất lượng hoạt động theo hướng dân chủ, công khai, minh bạch, ngày càng phát huy tốt hơn vai trò dân chủ đại diện của Nhân dân.

Công tác tuyên truyền, vận động Nhân dân và công tác kiểm tra, giám sát, đánh giá việc thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới.

Công tác phổ biến, tuyên truyền, quán triệt, triển khai Chỉ thị, kết luận của Đảng và các văn bản quy phạm pháp luật về thực hiện Quy chế dân chủ ở các loại hình cơ sở đã được các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội quan tâm chỉ đạo, tổ chức tuyên truyền sâu rộng đến cán bộ, đảng viên, người lao động và các tầng lớp nhân dân với nhiều hình thức phong phú, đa dạng và sáng tạo.

Quyền kiểm tra, giám sát của Nhân dân là hình thức thực hành dân chủ trực tiếp, là nội dung quan trọng nhằm phát huy quyền làm chủ của người dân

tại địa phương cơ sở. Nhân dân thực hiện quyền kiểm tra, giám sát thông qua hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng và quyền khiếu nại, tố cáo, kiến nghị đối với các cơ quan, tổ chức có thẩm quyền về thực tế thực hiện các nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới của chính quyền địa phương.

Hoạt động, trách nhiệm của các ngành, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới

Các ngành, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ của tổ chức; phối hợp với chính quyền các cấp tổ chức tuyên truyền, phổ biến rộng rãi trong đoàn viên, hội viên và Nhân dân các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước nói chung, về thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở nói riêng, gắn với nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, thực hiện các phong trào thi đua yêu nước, với trọng tâm là cuộc vận động *Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*. Việc thực hiện tốt Quy chế dân chủ ở cơ sở đã phát huy vai trò, tiềm năng, sức sáng tạo của Nhân dân, động viên các tầng lớp nhân dân tích cực tham gia các cuộc vận động, các phong trào thi đua yêu nước; dân chủ trong Đảng, trong quản lý, điều hành của bộ máy nhà nước các cấp không ngừng được phát huy; bầu không khí dân chủ trong xã hội, trong sinh hoạt cộng đồng dân cư được mở rộng; góp phần hoàn thành các nhiệm vụ chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh; xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở ngày càng trong sạch, vững mạnh, góp phần củng cố mối quan hệ mật thiết giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân.

Công tác thể chế hóa, cụ thể hóa chủ trương của Đảng về thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới

Thực hiện pháp luật về dân chủ ở cơ sở cũng bảo đảm và góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội ngày càng tốt hơn. Toàn bộ các mục tiêu, chương trình phát triển kinh tế - xã hội dài hạn, ngắn hạn của tỉnh, huyện đều có ảnh hưởng và triển khai trên địa bàn xã, phường, thị trấn, tại các đơn vị sự nghiệp,

doanh nghiệp... Bên cạnh đó, những vấn đề mà nhân dân quan tâm, được biết, được bàn, được kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng theo nội dung của pháp luật thực hiện dân chủ ở cơ sở bao gồm: quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất đai, chuyển dịch cơ cấu kinh tế, quyết toán ngân sách, xây dựng cơ sở trường, trạm, các thiết chế văn hóa, công khai mức thuế, phí và lệ phí, vốn vay xóa đói, giảm nghèo, bình xét gia đình văn hóa, kế hoạch và phương án đền bù giải phóng mặt bằng, xây dựng triển khai các dự án trên địa bàn... đều là những vấn đề ảnh hưởng trực tiếp đến việc phát triển kinh tế - xã hội ở cả vùng miền.

2. Kết quả đạt được về thực hành dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình

Về chính trị, ngay sau khi Trung ương có văn bản chỉ đạo về xây dựng nông thôn mới, Ủy ban nhân dân tỉnh đã kiện toàn công tác tổ chức, bằng việc thành lập Ban chỉ đạo các cấp, Văn phòng điều phối, Ban quản lý để triển khai thực hiện các quyết định về xây dựng nông thôn mới. Đến thời điểm hiện tại, đã có 100% xã thành lập Ban Giám sát đầu tư cộng đồng... Thông qua các ban, văn phòng điều phối để phát huy dân chủ của người dân trong việc xây dựng nông thôn mới.

Các tổ chức chính trị - xã hội chú trọng tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và Nhân dân thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tham gia bảo đảm an ninh trật tự tại các địa bàn; tạo điều kiện thúc đẩy đoàn viên, hội viên tham gia phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương. Tổ chức tốt việc xây dựng mô hình điểm *Nông dân, ngư dân Quảng Bình tham gia bảo vệ môi trường biển và thích ứng với biến đổi khí hậu*; thực hiện phong trào thi đua *Vì người nghèo - không để ai bị bỏ lại phía sau*; chương trình *Mẹ đỡ đầu - kết nối yêu thương*, *Triệu phần quà san sẻ yêu thương*; mô hình *Phụ nữ khởi nghiệp*; triển khai cuộc vận động *Mỗi thanh niên một ý tưởng, sáng kiến*... Quan tâm phát triển đoàn viên, hội viên, xây dựng tổ chức ngày càng vững mạnh. Tổ chức thành công đại hội nhiệm kỳ Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh, Hội Cựu chiến binh tỉnh và một số hội quần chúng; chuẩn bị đại hội Liên đoàn Lao động tỉnh, Hội Nông dân tỉnh.

Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh tiếp tục chỉ đạo, hướng dẫn Mặt trận các cấp thực hiện chương trình thông qua Cuộc vận động *Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*. Trong năm 2023 đã có hơn 1.000 tin, bài, phóng sự tuyên truyền về cuộc vận động, tổ chức được gần 15.000 lượt tuyên truyền.

Về kinh tế, để phát huy vai trò dân chủ trên lĩnh vực kinh tế trong xây dựng nông thôn mới, tỉnh Quảng Bình luôn chú trọng đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động nhân dân xây dựng nông thôn mới. Qua đó, xây dựng nông thôn mới đã trở thành phong trào rộng khắp, người dân tin tưởng vào chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước, tích cực, chủ động tham gia với nhiều cách làm sáng tạo, góp phần huy động được nhiều nguồn lực thực hiện xây dựng nông thôn mới.

Sản xuất nông, lâm nghiệp và thủy sản giai đoạn 2020 - 2024, tiếp tục tăng trưởng, giá trị sản xuất tăng bình quân 3,07%/năm; sản lượng lương thực đạt cao, bình quân đạt trên 30 vạn tấn/năm. Đẩy mạnh cơ cấu lại trồng trọt nên hiệu quả sản xuất tăng. Cơ cấu giống chuyển đổi tích cực, đẩy mạnh chuyển đổi đất lúa kém hiệu quả sang cây trồng khác có giá trị cao hơn, toàn tỉnh hiện có 117 ha nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao.

Chăn nuôi từng bước chuyển theo hướng chất lượng, chăn nuôi hữu cơ an toàn sinh học; phát triển theo hướng trang trại, gia trại; sản lượng thịt hơi xuất chuồng đạt trên 80.000 tấn/năm. Tỷ trọng chăn nuôi trong tổng giá trị sản xuất nông nghiệp chiếm 53,6%, tăng 3,6% so với năm 2020 (chỉ tiêu đến năm 2025: 54 - 55%).

Sản xuất lâm nghiệp chuyển đổi theo hướng giá trị, tăng cường quản lý rừng bền vững và cấp chứng chỉ rừng FSC. Diện tích rừng trồng mới giai đoạn 2021 - 2023 tăng bình quân 0,6%/năm. Công tác phòng chống, cháy rừng được triển khai tích cực, không để xảy ra cháy rừng lớn. Độ che phủ rừng đạt 68,69%, tăng gần 1% so với năm 2020, vượt kế hoạch Đại hội (ổn định độ che phủ rừng 68%), đứng thứ 2 toàn quốc.

Sản xuất thủy sản phát triển đồng bộ cả khai thác và nuôi trồng, tỷ trọng thủy sản trong nông nghiệp tăng từ 28,8% năm 2020 lên 30,5% năm 2023. Với các chính sách hỗ trợ của Nhà nước, ngư dân mạnh

dạn đầu tư hiện đại hóa tàu cá, góp phần nâng cao năng suất và sản lượng khai thác.

Chương trình xây dựng nông thôn mới được tập trung chỉ đạo, triển khai quyết liệt, chú trọng lồng ghép các nguồn lực, đẩy mạnh xã hội hóa. Đến hết năm 2024, Quảng Bình đã có 97/122 xã đạt chuẩn nông thôn mới (đạt tỷ lệ 79,5%); 19/97 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao, đạt tỷ lệ (19,6%); 6/97 xã đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu (đạt tỷ lệ 6,2%).

Toàn tỉnh có 01 liên hiệp HTX (ở huyện Lệ Thủy với 4 HTX thành viên và 16 lao động), 493 HTX, 572 tổ hợp tác; trong đó có 50/358 HTX nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao (chiếm 10% trên tổng số HTX trên toàn tỉnh), 80 HTX nông nghiệp tham gia chuỗi liên kết sản xuất, tiêu thụ sản phẩm cho các hộ thành viên.

Đến nay, toàn tỉnh có 186 sản phẩm OCOP được công nhận, tăng 41 sản phẩm so với cùng kỳ, trong đó có 28 sản phẩm 4 sao, 158 sản phẩm 3 sao; có 04 điểm giới thiệu và bán sản phẩm OCOP (trong đó có 03 điểm tư nhân, 01 điểm của cấp huyện).

Về văn hóa, xã hội và môi trường, bên cạnh phát huy dân chủ trên lĩnh vực chính trị, kinh tế, thì phát huy dân chủ trên lĩnh vực văn hóa - xã hội, môi trường cũng là một nội dung quan trọng trong xây dựng nông thôn mới. Tỉnh Quảng Bình đã chú trọng phát huy sức mạnh của Nhân dân tham gia vào các hoạt động văn hóa - xã hội, y tế, giáo dục, bảo vệ môi trường. Người dân cùng với chính quyền chung tay thực hiện góp phần làm đẹp quê hương, làng xóm nhưng đồng thời chính người dân trực tiếp hưởng thụ những thành quả đó.

Công tác quản lý và nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục tiếp tục được quan tâm. Công tác quản lý nhà nước về khoa học và công nghệ được tăng cường; nhiều đề tài, dự án tập trung vào các lĩnh vực trọng điểm của tỉnh được triển khai áp dụng hiệu quả. Công tác y tế, chăm sóc sức khỏe cho Nhân dân được tăng cường, hệ thống cơ sở y tế từng bước được nâng cấp và đầu tư trang thiết bị, ứng dụng kỹ thuật mới; duy trì và phát huy hiệu quả hoạt động khám, chữa bệnh tại các tuyến.

Sự nghiệp xây dựng và phát triển văn hóa có những chuyển biến mới cả về quy mô lẫn chiều sâu;

thiết chế văn hóa được quan tâm đầu tư; đời sống văn hóa của Nhân dân được nâng cao. Đã tổ chức trang trọng nhiều sự kiện văn hóa quan trọng như Lễ báo công dâng Bác và kỷ niệm 65 năm Ngày Bác Hồ về thăm Quảng Bình; kỷ niệm 110 năm Ngày sinh Đại tướng Võ Nguyên Giáp, 100 năm Ngày sinh Trung tướng Đồng Sỹ Nguyên...

Công tác an sinh xã hội, đào tạo nghề, giải quyết việc làm, giảm nghèo bền vững được thực hiện ngày càng tốt hơn. Thị trường lao động được duy trì và phát triển; giai đoạn 2021 - 2023, toàn tỉnh đã giải quyết việc làm cho hơn 54.500 lao động, đạt kế hoạch đề ra. Tỉnh ủy đã ban hành Nghị quyết về *Giảm nghèo bền vững giai đoạn 2022 - 2025, định hướng đến năm 2030* với mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp cụ thể, góp phần đảm bảo an sinh xã hội. Các chính sách xã hội, chính sách đối với thương binh, gia đình liệt sỹ và người có công được thực hiện tốt.

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc thực hiện dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh Quảng Bình vẫn còn một số tồn tại, hạn chế nhất định. Nhiều cấp ủy và tổ chức đảng chưa quan tâm đúng mức đến công tác giáo dục chính trị tư tưởng; năng lực lãnh đạo, khả năng vận dụng, cụ thể hóa nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước vào thực tiễn của tổ chức cơ sở đảng ở không ít nơi chưa đáp ứng yêu cầu đề ra. Một số địa phương việc phối hợp giữa cấp ủy và chính quyền để tập trung xây dựng nông thôn mới chưa thật sự chặt chẽ, chưa rõ trách nhiệm, còn chung chung, chờ đợi nhau. Nhận thức của người dân về nông thôn mới vẫn nhiều còn hạn chế, nên tư duy của người dân về phát triển sản xuất nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá chưa mạnh. Các công việc, nhiệm vụ do dân tự làm như hoàn thiện thiết chế văn hóa, xây dựng đời sống văn hóa khu dân cư; cải tạo nhà ở, công trình vệ sinh, chuồng trại chăn nuôi và cải tạo nâng cấp đường làng ngõ xóm, giao thông... nhìn chung tiến độ triển khai chậm, ở một vài nơi người dân vẫn còn tư tưởng trông chờ ỷ lại vào sự hỗ trợ của Nhà nước, chưa thực sự phát huy được vai trò chủ thể, còn bị động trong phát triển sản xuất. Khoảng cách chênh lệch về kết quả xây dựng nông thôn mới giữa các địa phương khá lớn, một số xã có số tiêu chí đạt thấp, thiếu nguồn lực xây dựng nông thôn mới.

3. Một số giải pháp chủ yếu nhằm thực hiện dân chủ ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình

Thứ nhất, đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục, học tập Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và các văn bản liên quan về dân chủ trong toàn Đảng, toàn dân

Để phát huy hơn nữa dân chủ cơ sở trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình hiện nay thì vấn đề nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên và Nhân dân về việc gắn kết thực hiện “hai chương trình” là yêu cầu thực tiễn đang đặt ra. Cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động, nhằm giúp cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân nhận thức rõ bản chất của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa và Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở cũng như nhận thức đúng đắn mối quan hệ giữa phát huy dân chủ cơ sở với xây dựng nông thôn mới. Cần coi trọng công tác phổ biến, quán triệt, tuyên truyền và vận động quần chúng, tiếp tục tuyên truyền sâu rộng những quan điểm chỉ đạo Nghị quyết Trung ương 3 (khóa VIII) về: phát huy quyền làm chủ của nhân dân, tiếp tục xây dựng nhà nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong sạch, vững mạnh và những nội dung cơ bản của Quy chế dân chủ cơ sở, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên và nhân dân về tầm quan trọng, tính cấp bách và lâu dài của việc phát huy dân chủ ở cơ sở, đặc biệt là gắn với quá trình thực hiện xây dựng nông thôn mới. Đây cần phải được xem là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên, là trách nhiệm của hệ thống chính trị để cán bộ, đảng viên và nhân dân hiểu rõ nội dung Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, từ đó hiểu đúng các quyền của mình được quy định trong Luật, để từ đó chấp hành đầy đủ trách nhiệm và nghĩa vụ công dân.

Thứ hai, phát huy dân chủ trong xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền và hệ thống chính trị vững mạnh

Tập trung đổi mới hệ thống chính trị nhằm phát huy dân chủ trên lĩnh vực chính trị trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở Quảng Bình, cần tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa IX về đổi mới và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị ở cơ sở xã, phường, thị trấn và Kết luận số 64-KL/TW của Trung ương tại Hội nghị Trung ương 7 khóa XI về một số vấn đề về tiếp tục đổi

mới, hoàn thiện hệ thống chính trị từ Trung ương đến cơ sở, phát huy những thành tựu đã đạt được trong việc đổi mới hệ thống chính trị cấp cơ sở, những thành tựu trong quá trình dân chủ hóa, phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Sự thành công của việc xây dựng và phát triển nông thôn mới tại các địa phương tùy thuộc rất lớn vào vai trò của các cấp ủy Đảng, chính quyền và sự đồng thuận của Nhân dân, với những bước đi và cách làm phù hợp. Căn cứ vào những đặc điểm và cách làm của riêng mình, tỉnh Quảng Bình là một trong những địa phương đang nỗ lực thực hiện và đạt được những thành tựu nhất định trong quá trình xây dựng nông thôn mới hiện nay. Hệ thống chính trị tỉnh Quảng Bình đã phát huy vai trò trong việc không ngừng hoàn thiện và đổi mới hoạt động, phát huy quyền làm chủ của người dân trong quá trình xây dựng nông thôn mới.

Thứ ba, phát huy vai trò dân chủ trên lĩnh vực kinh tế trong xây dựng nông thôn mới

Phát huy vai trò dân chủ trên lĩnh vực kinh tế trong xây dựng nông thôn mới, trong quá trình chỉ đạo thực hiện, các cấp, các ngành tỉnh Quảng Bình luôn chú trọng đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động nhân dân xây dựng nông thôn mới. Qua đó nhận thức của cán bộ và người dân về xây dựng nông thôn mới có chuyển biến rõ rệt. Xây dựng nông thôn mới phải trở thành phong trào rộng khắp trong toàn tỉnh. Người dân ngày càng tin tưởng vào chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước, tích cực, chủ động tham gia với nhiều cách làm sáng tạo, góp phần huy động được nhiều nguồn lực để thực hiện Chương trình mục tiêu xây dựng nông thôn mới.

Thực hiện hiệu quả việc xã hội hóa, huy động sự đóng góp của người dân và doanh nghiệp trong quá trình triển khai thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới. Với ngân sách hỗ trợ từ Trung ương và của tỉnh còn hạn hẹp, trong khi mục tiêu đặt ra là rất lớn, nên sự nghiệp xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình sẽ khó đạt được nếu không được xã hội hóa, huy động sức dân và sự ủng hộ đồng hành của cộng đồng doanh nghiệp và các tổ chức kinh tế khác. Do vậy, quá trình triển khai thực hiện Chương trình phải phát huy nội lực, nhưng việc huy động đóng góp của người dân là phải tự nguyện, dân chủ, đảm bảo vừa sức dân.

Thứ tư, phát huy dân chủ trên lĩnh vực văn hóa - xã hội, môi trường trong quá trình xây dựng nông thôn mới

Phát huy dân chủ trên lĩnh vực văn hóa - xã hội, môi trường trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình được các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị, xã hội từ tỉnh đến cơ sở đã vào cuộc quyết liệt, đã xây dựng chương trình, kế hoạch và triển khai thực hiện cụ thể và bước đầu đã đạt được những thành tựu quan trọng, trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị, xã hội từ tỉnh đến cơ sở đã vào cuộc quyết liệt, đã xây dựng chương trình, kế hoạch và triển khai thực hiện cụ thể; người dân từng bước xác định được vai trò chủ thể của mình trong xây dựng nông thôn mới và tham gia hưởng ứng mạnh mẽ với sự đồng thuận cao. Xây dựng nông thôn mới đã trở thành phong trào sôi nổi và rộng khắp toàn tỉnh. Bộ mặt nông thôn ở nhiều địa phương thay đổi nhanh chóng, rõ rệt, khang trang, văn minh hơn.

Để phát huy dân chủ tốt hơn trên lĩnh vực văn hóa - xã hội, môi trường trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Quảng Bình trong thời gian tới cần có những cơ chế tạo điều kiện có sự tham gia trực tiếp của người dân với vai trò chủ thể và các tầng lớp, các tổ chức xã hội, gắn phát triển kinh tế với bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống. Quản lý khai thác tốt các thiết chế văn hoá truyền thống, khơi dậy phát huy các giá trị văn hóa Việt. Quán triệt phương châm “Nhà nước và Nhân dân cùng làm” để huy động mọi nguồn lực đầu tư, xây dựng các thiết chế văn hoá, thể thao, y tế, giáo dục; huy động tốt công tác xã hội hóa, tạo ra nhiều phương thức và mô hình tổ chức để nâng cao chất lượng hoạt động văn hóa cơ sở.

Trên lĩnh vực xã hội cần thực hiện chính sách an sinh xã hội hướng vào phát triển con người, đặc biệt là đối tượng nông dân luôn được luôn được đặt ra trong quá trình xây dựng nông thôn mới. Đối với khu vực nông thôn và nông dân, vấn đề đặt ra là phải tạo đủ việc làm, khắc phục tình trạng thiếu việc làm nghiêm trọng và việc làm thu nhập thấp trong nông nghiệp nông thôn, thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu lao động nông nghiệp, nông thôn phù hợp với

chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Thứ năm chăm lo thực hiện lợi ích cho Nhân dân theo nguyên tắc công bằng xã hội trong xây dựng nông thôn mới

Hiện nay, các địa phương trong tỉnh Quảng Bình đã đặt ra biện pháp thực hiện tiêu chí môi trường với tinh thần phấn đấu cao để hoàn thành. Nhân dân đã nhận thức rõ có môi trường là có sức khỏe, có sức khỏe là có lao động hiệu quả để làm kinh tế giỏi, xây dựng bản làng giàu đẹp. Xã hội hóa về đầu tư cơ sở vật chất cho cái chung cũng là lợi ích riêng cho từng gia đình để xóa nghèo tiến tới làm giàu. Nhiều xã, làng từ vùng núi xa xôi đến đồng bằng nhờ có chủ trương xã hội hóa mà nhiều huyện trong tỉnh đã có đường liên thôn, liên xã, trường học, bệnh viện, trạm xá khang trang, giúp người dân có đời sống kinh tế văn hóa tiến bộ, phát triển, chất lượng cuộc sống ngày càng tốt hơn. Ngay trong việc dồn điền đổi thửa, ban đầu nhiều người không hiểu thấu đáo,

song khi đã thực hiện, chính những người dân đã phải nói lên nhờ có chủ trương này mà họ đỡ tốn công, tiết kiệm lao động, chi phí chăm sóc ruộng đồng, có đường vận chuyển nhanh hơn, đem lại lợi ích cao hơn so với trước đây.

Kết luận

Phát huy dân chủ trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở Quảng Bình trong thời gian tới nhất thiết cần phải được coi trọng hơn nữa, trong đó chủ thể thực hiện dân chủ, chủ thể xây dựng nông thôn mới chính là đông đảo quần chúng nhân dân; nông thôn mới sẽ là điều kiện thuận lợi trong công tác vận động nhân dân, đồng thời cũng là thành quả mà nhân dân được hưởng, từ đó tạo niềm tin vững chắc trong nhân dân. Do vậy, càng phát huy dân chủ ở cơ sở càng tạo điều kiện để xây dựng nông thôn mới thành công; nông thôn mới càng thành công, dân chủ ở cơ sở càng được phát huy, tạo ra những động lực để phát triển và phát triển bền vững của tỉnh Quảng Bình.

QUAN ĐIỂM, CHÍNH SÁCH CỦA ĐẢNG VÀ NHÀ NƯỚC VIỆT NAM...

Tiếp theo trang 47

Từ chủ trương, chính sách xuyên suốt này của Đảng và Nhà nước, tín dụng CSXH đã trở thành một trong những công cụ quan trọng, cần thiết trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo và thực hiện CSXH nói riêng, thực hiện quản lý phát triển xã hội và mục tiêu phát triển bền vững nói chung.

Trên bình diện tổng thể, trong nhiệm vụ quản lý phát triển xã hội, tín dụng CSXH không chỉ là một công cụ quản lý, thúc đẩy kinh tế phát triển, mà còn nhằm xóa đói, giảm nghèo bền vững, cải thiện chất lượng cuộc sống và xây dựng một xã hội công bằng. “Tín dụng CSXH cũng là biểu hiện của truyền thống tương thân, tương ái của dân tộc Việt Nam trong thời kỳ mới; là hình thức mới linh hoạt và phù hợp để thực hiện các mục tiêu về phát triển nguồn nhân lực, và bảo đảm ổn định chính trị trật tự, an toàn xã hội, bảo đảm phát triển kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa, trong đó mục tiêu phát triển là bền vững, là vì con người”¹².

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ VI*, Nxb CTQG, H, 1986.

2, 10, 11. Nguyễn Đức Chi: *Bố trí nguồn lực tài chính nhà nước để thực hiện hiệu quả các chương trình tín*

dụng chính sách xã hội; Kỷ yếu Hội thảo khoa học cấp quốc gia: *Tín dụng CSXH với vấn đề thực hiện và đảm bảo an sinh xã hội*; 2023, tr. 49.

3. Trần Quốc Vượng: *Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với tín dụng chính sách xã hội*. *Tạp chí Cộng sản*, <https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/chinh-tri-xay-dung-dang/-/2018/817046/tang-cuong-su-lanh-dao-cua-dang-doi-voi-tin-dung-chinh-sach-xa-hoi.aspx>, 2020.

4, 5. Ban Chấp hành Trung ương: *Chỉ thị số 40-CT/TW của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với tín dụng chính sách xã hội*, 2014.

6, 7. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t. 1, Nxb CTQG - ST, H, 2021, tr. 47, tr. 147 - 148; tr. 47, tr. 147 - 148.

8, 9. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội: *Tín dụng chính sách xã hội đối với công tác giảm nghèo bền vững, giải quyết việc làm và đưa người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng*; Kỷ yếu Hội thảo khoa học cấp quốc gia “Tín dụng CSXH với vấn đề thực hiện và đảm bảo an sinh xã hội”, 2023.

12. Nguyễn Thị Mai Anh: *Tín dụng chính sách xã hội trong thực hiện an sinh xã hội phục vụ quản lý phát triển xã hội và mục tiêu phát triển bền vững theo tinh thần các nghị quyết của đảng*; Kỷ yếu Hội thảo khoa học cấp quốc gia “Tín dụng CSXH với vấn đề thực hiện và đảm bảo an sinh xã hội”, 2023.